

EDINOST

Izhaja po trikrat na teden v šestih izdankah ob torekih, četrtekih in sobotah. Zjstranje izdanje izhaja ob 8. uri jutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obajno izdanje stane: za jeden mesec . f. 1.—, laven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.— . . . 4.50 za pol leta . . . 6.— . . . 9.— za vse leto . . . 12.— . . . 18.— Naročnine se plačevati naprej na naročbe brez priložne sorodnice se uprava ne ozira. Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 avt. laven Trsta po 4 avt.

EDINOST

Oglasi se računajo po tarifi v petici; s naslove s debelimi črkami se plača prostor, kolikor obsega navadnih vrst. Poslana, osmetnje in javne zahvale, mači oglasi itd. se računajo po pregledu.

Vsi dopisi naj se pošiljajo direktno, alica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker ne frankovane se sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaševanje upravlja upravitelstvo alica Molino pri c. k. št. 3. II. nadst. Naročnino in oglaševanje plačevati loco Trst. Odprto reklama sije se prosto pošilja.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorje.

V edinosti je moč.

Živelo slovensko vseučilišče v Ljubljani!

Ozirom na sedanje vrenje med dijaki nemškimi, ki so po migljajih in navodilih patentovnega hujaka Welfa in drugih temu jednako-rodnih hujakačev izsilili naučno upravo, da je dovolila rektorjem nemških visokih šol v Avstriji, da smejo začasno zistirati predavanja — ozirom na to vrenje, pravimo, in na škodo, ki je po nedolžnem trpi tudi slovensko dijaštvo, pehajoč rečene visoke šole, došel je „Slovenskem Narodu“ iz dijaških krogov članek, ki izvaja najnaravnejše zahtevo iz sedanjih dogodkov na obeh vseučiliščih v Gradcu in na Dunaju, konsekvenco: dajte nam slovensko univerzo v Ljubljani!

Takrat, ko je pisal „slovenski visokošolec“ svojo izjavo in je izvajal posledice iz činov nemškonalne zbesnelosti, ni bilo še odrejeno, da se zatvorijo vseučilišča, ali računal je s to skrajno neprijetno eventualnostjo, ki je tudi res nastopila sedaj.

In pozval je v prvi vrsti našo slovensko delegacijo v državnem zbornu, naj sluša glas in opomin, zveneči njej in vsemu narodu slovenskemu iz krika in vika sedanjih burnih dnij, recimo iz krize, v katero so brezvestni ljudje zaveli vse akademsko življenje v Avstriji.

Dobro je slovenski visokošolec izbral naslov svojemu članku. „Slovensko dijaštvo na razpotju“ je napisal na čelo. Ne le dijaki, ampak vsi smo, ves narod nas je sedaj na razpotju, ko se nam je — po patrijetiskem premisleku vseh združenih in na medsebojne prepire pozabivših rojakov slovenskih — odločiti: ali naj ostanemo mi vsi, radi nearečne malodušnosti svoje, še nadalje „agabellum pedum“ vsakomur, ali naj ostanemo naši visokošolci, ta stebler bodočemu razvijanju naroda, predmetom nemško-nacionalnim surovostim ter izpostavljeni nevarnosti, da se jim bode trgalo naobraževanje, kadarkoli bi se zljubilo tako kakemu pijanemu nemškemu buršu s šareno kapico na glavi in z veliko porcijo nečuvne arogance v glavi — ali pa jamemo delati vsi in z vso zaresnostjo na to, da si na lastnih tleh ustanovimo tempelj znanosti, kjer si bomo mogli mirno in nemoteno vzgajati — cvet naroda, svojo akademsko mladino, bodočo kristalizacijsko točko vsemu napredku naroda?!

Na razpotju smo — odločimo se: ali hočemo še na dalje v leni pasivnosti igrati ne baš častno ulogo znane dolgobate živali, ali pa pričnemo zaresno delo, ki naj nam ustvari pogoje svobodnemu življenju.

V omenjenem članku slika dopisnik v živih barvah, kako smejo nemški dijaki izživati slovenske dijake ter izvrševati vsakejaka nasilstva, dočim slovenskim dijakom brani policija sleherni prijateljski sestanek, da se niti pogovoriti ne smejo o tužnem stanju svojem. To ni dovolj. Radi besnosti nemških buršev niso slovenski dijaki sedaj varni niti svoje osebe, torej tudi proti njihovim osebam se obrača sedaj nemška brutalna premoč in drznost. Nemška drznost in oholost seza še dalje. Doseči hočejo namreč, da se zapre vsa učilišča. Kaka bode to škoda za slovenske dijake? In kdo podpira tudi ta nemški šovinizem? Podpirajo ga nemški profesorji sami!! In proti vsemu temu stoji slovensko dijaštvo osamljeno brez vsake pomoči, brez orožja. In stoji v onemoglosti proti silni in

nebrzdani premoči. Tak ljuti boj je za slovensko dijaštvo tem mučnejši, ker ga morajo bojevati sami! Sami morajo pogoltati vsa zasramovanja, kar jih peče tembolj. Za Nemce se zavzemajo profesorji, se zavzemajo državni poslanci; vse jih podpira in simpatizuje fajimi. Ker bi bile torej posledice grozne in obupne, ki bi nastale, če ostanemo še naprej tako osamljeni in brez pomoči, toliko v moralnem kolikor v materialnem obziru; ker bi to bilo nespolno tudi za nas, že tako grozno zatirani slovenski narod, ne ostaje slovenskemu dijaštvu drugega nego da se obrača do slovenskih poslancev. Tem poslancem vzklika dopisnik: „Ali ne vidite, da smo na razpotju?!“ Ker ni druge poti, obračajo se torej slovenski dijaki do Vas, gospoda slovenski poslanci: zavzemite se Vi zanje! V Avstriji treba, da se premeni marsikaj, a ravne mi Slovenci smo zadnji, ki bi se mogli zadovoljiti s tem, kar imamo sedaj. Slovenski dijaki reveži, katerim primanjkuje dostikrat kruha, ne morejo več prenašati še vsakdanjih žaljenj, izživanj in strahu. Reagovati bilo bi za njih le poguba. — Članek piše dalje:

„Sedaj je po našem menenju napočil najugodnejši čas, da se uresniči že gorka želja naših blagih prvoborniteljev, — ki pa je v zadnjem času, žal, čisto zaspala — slovenska univerza v Ljubljani! — V domovino sili v teh hudih časih in neznosnih razmerah nam vsem srce, in doseči bi se moralo to, ako bi rabili le količkaj energije. Ves slovenski narod mera uvideti važnost, ki izvira zanj iz tega, ali se vzgaja njegova mladina v pravem narodnem duhu v srcu njegove lepe domovine, ali pa kapitalira popolzoma pred tujčevimi silami in prenese seboj v svoj delokrog mej demorodnimi brati strah pred krutostjo soseda in omahljivost meste jeklene volje za narodno delo. In vendar nimamo v današnjih razmerah drugega perspekta, druge poti, kakor voliti mej to alternativa. Položaj slovenskega dijaštva v Gradcu in na Dunaju je toli žalosten, da se ne bode mogel dolgo vzdržavati, če nam ne dojde nujna pomoč. Pomoči pa upamo opravičeno samo od onih, ki jim je poklonil narod naš svoje zaupanje in svoje zastopstvo. Če dela vse drugo, ne spimo mi, saj mora donesti poštrenovalne narodno delo stotere obresti. In vapeh v očigled sedanjim neznosnim razmeram, katere nam nadijo samo nado, da se bomo imeli občutljivo pozoriti za grehe nemške predrznosti, ne more in ne sme izostati.

Časi so postali resni in hudi; sovražnik dela z vsemi silami, zato imamo čuvati mi tem bolj, da ne zaspimo prilike, ki se nam ugodno nudi! Torej na delo in ne udajmo se nemški predrznosti in sili! Živelo slovenska univerza v Ljubljani!“

Temu obupnemu klicu v „Slov. Narodu“ sti se častno odzvali občina Ljubljanska in dežela Kranjska. To je zopet jedenkrat vesela vest iz osrednje pokrajine naše. Na predlog odbornika dr. T. avčarja je mestni zastop ljubljanski soglasno vsprejel nastopni nujni predlog:

„Mestni zastop Ljubljanski obsoja [najstrožje] izgrede, ki jih napravlja po brezvestnih političnih hujakačih zapeljana vseučilišna mladež, ter izreka vso svojo simpatijo slovenski vseučilišni mladini, ki se mirno in možato poteguje za glavno svojo pravico nekaljenega pouka, od vlade pa z gotovostjo pričakuje, da se ne poniža [kapitulacijo]

pred nezrelimi razsajalci, in da ne zapre univerz, vsled česar bi ne samo mirno slovensko in posebno tudi slovensko dijaštvo trpelo občutno škodo, temveč bi se tudi država očrnila in osramotila pred olikanim svetom. Gospodu županu se naroča, da o tem sklepu takoj obvesti pismenim potom gospoda ministerskega predsednika.“

Podžupan dr. Bleiweis - Trsteniški pa je nasvetoval še dodatek k temu predlogu, s katerim zahteva občinski svet, da vlada nemudoma ukrene vse potrebno, da se v Ljubljani ustanovi pravna in filozofska fakulteta.

V razpravo o teh dveh predlogih je posegnilo več gg. odbornikov, a vsi so soglašali v strogi obsodbi nemškega divjanja.

V deželni zborni Kranjskem pa je stavil posl. Hribar nujni predlog:

„C. kr. vlada se nujno pozivlja: 1.) odrediti takoj vse potrebno, da se začasno ustavi predavanja na vseučiliščih in tehničnih visokih šolah na Dunaju in v Gradcu zopet začasno in redno nadaljujejo; 2.) skrbeti za to, da bodo dijaki slovenske narodnosti na teh in na vseh drugih velikih šolah v državi neprikrajšano deležni vseh akademskih pravic in svoboščin“. V zelo viharne debato o tem predlogu so posegli poslanci Hribar, baron Schwegel, Povše, grof Barbo, dr. Schaffer, Kalan in deželni predsednik baron Hein. Posebno ostro sta se spoprijela poslanca Kalan in baron Schwegel. Hribarjev predlog je bil vsprejet z veliko večino; glasovali so zanj vsi slovenski poslanci. Posl. Majaron in tovariši pa so podali samostojni predlog, naj vlada čim prej ustanovi slovensko vseučilišče v Ljubljani.

Spregovorili sti torej o stvari najodličnejši korporaciji slovenski: dušni predstavitelji vsa ga naroda slovenskega. V sili in nadlogi so se našli zopet bratje slovenski, a verjemo naj nam, da bode njihov glas odmeval od dola do dola, od hiše imovitnika do koč siromaka, kjer-koli zveni slovenske besede mili glas — da ga bodo čuli tudi drugorodci in da je efekt zagotovljen temu glasu uprav zato, ker je — združen!!

Mi nismo tako najivni, da bi mislili, da nam vlada sedaj kar na krožniku ponudi slovensko vseučilišče; saj mi se radujemo v prvi vrsti na tem, da smo vsaj jeli — zahtevati tega, kar nam kratijo zbesneli ljudje, a česar trebamo in kar hočemo uživati mirno, da se bode mogla naša mladina vsem srcem svojim dvigati v jasne višave človeškega znanja in si prisvajati zaklade vseobče kulture: za pozneje vporabo v prid in blagor naroda slovenskega.

Živelo bodoče vseučilišče slovensko!

Deželni zbor istrski.

III. seja dne 27. januarja 1897.

(Dalje)

Posl. Spinčič je zvršil svoj govor:

Kako se postopa z nami v uradih, kake šole v obče, kake srednje šole imamo mi, kaka prava uživamo mi v tej pokrajini, a kaka uživamo vi?! Ako je vlada storila kaj, ako je kedaj proti kateremu, predaleč sezajočemu predlogu vašemu, tedaj mislite, da so to kecesije za nas. To niso nikake koncesije, ampak to je tu pa tam nekaj od onega, kar se nam krati že skoro 40 let, in kar se nam bode morale dati prej ali slej v popolni

meri po pravu in po zakonu. Meni se zdi skoro smešno, ako se nam govori, da mi Slovani bi hoteli nekako gospodariti v tej monarhiji, da imamo nadvladje. Mi nečemo nikakega nadvladja, kakor je trdil dr. Bubba, ampak mi hočemo one in iste pravice, katere uživajo drugi narodi tu v Istri, katere uživajo Italijani. O prispodobitvi pa, ki je napravil dr. Bubba glede Prage in glede Poreča obzirom na premeščanje te zbornice, porečem kasneje kaj. Sedaj hočem dovoljenjem g. predsednika predložiti svoj predlog, in potem pridodati istemu nekoliko besed — predlog, katerega sem že pred sejo izročil predsedniku v originalu, in ki se glasi (cita):

Ozirom na pravilnik za deželni zbor Istre, sestavljen od te zbornice, katerega §. 1. veli izrecno, da se zbornica sestaja na dan in na mestu, kakor je določeno v Najvišjem sezvanju;

ozirom na §. 9. deželnega reda za Primorje, izdanega kakor priloga cesarskemu patentu od 26. februarja 1861, vsled katerega se deželni zbor Istre po Najvišem pozivu shaja v Poreču samo tedaj, ako cesar ni odločil drugače;

in ozirom na to, da Njegovo Veličanstvo ni nikdar proglasilo Poreča glavnim mestom Istre,

izjavljajo podpisani, da se niti Najvišim patentom od 21. decembra 1897., katerim je bil deželni zbor sklican v mesto Pulj, niti z dotičnimi dopisi c. k. vlade ni žalilo nikako avtonomno pravo pokrajine Istre, katere pravo bi bilo tajamčeno v ustavi ali potrjeno v deželnem redu — potem, ko je določeno v Najvišem sezvanju od 21. decembra 1897, da se zbor snide v mestu Pulju (§. 1. poslovnika za deželni zbor), potem ko je tako odločilo Njegovo Veličanstvo cesar (§. 9. deželnega reda za Primorje) in potem, ko so dotični dopisi c. k. vlade samo priprava ali posledica za izvršenje Najvišega odloka.

Zajedno predlagamo: Visoki zbor naj izvoli skleniti:

Deželni odbor se pozivlje, da stori vse potrebne korake, katerimi bi se deželni avtonomni uradi in ustanove, oziroma na njihov sedež, doveli v soglasje z Najvišim odlokom od 21. decembra 1897, to je, da se premestijo v Pulj, kakor najprimerneje mesto ne same za deželni zbor, ampak tudi za rečene urade in ustanove, ter da se pobriga, da pokrajina dobi od države pravično odškodnino za finančne izgube, v kolikor bi jih imela vsled premembe desedanjega stanja stvārij.

Pulj, 26. januarja 1897.

V. Spinčić, dr. Laginja, Jenko, Mandić, dr. D. Trišnjatić, dr. Stanger, Kozulić, Kompare, dr. M. Trišnjatić.

Jaz hočem utemeljiti povsem na kratke točko za točko. Jaz se sklicujem, visoka zbornica, pred vsem na deželni pravilnik ali poslovnik. Mislim namreč, da ni nimalo kršeno nijedne avtonomne prave s tem, da je zbor sklican sem v Pulj, a ne v Poreč. Sklicujem se na poslovnik zbornice, in to §. 1, v katerem je rečeno, da se zbor shaja na dan in v mesto, kakor sta določena v Najvišem sezvanju. Pulj je mesto. Njegovo Veličanstvo je sklicalo deželni zbor v Pulj, torej more deželni zbor imeti svoje zasedanje v Pulju, a s tem ni žaljeno nikako pravo. Ta pravilnik obstoji že od leta 1861. Ustvarili so ga vaši predniki sami, 36 let ste imeli časa, da bi ga premenili, ali ga niste premenili nikdar, torej vam je bil dober in veljaven, in tako mora biti tudi sedaj. Če vam pa ni do pravilnika in do del vaših prednikov, sklicovati se hočem na deželni red za Primorje; kakor za druge pokrajine, tako je rečeno tudi za Istro v deželnem redu za Primorje, v §. 9, da zbor se shaja v onem mestu — za Istro izrecno v Poreču — ako Njegovo Veličanstvo ni odločilo drugače. Visoka zbornica, tu je Poreč naveden kakor mesto, kamor se ima sklicati deželni zbor, ali samo pod pogojem, ako Njegovo Veličanstvo ni odločilo drugače. Ta pogoj ni izpolnjen sedaj. Njegovo Veličanstvo je odločilo drugače: sezvalo je zbor v Pulj. Tu ni torej nikakega govora o kršenju kakkega prava. — Rekel sem popred, da se pozneje hočem ozreti na prispodobitvi, ki jo je napravil dr. Bubba glede Prage in Poreča ozirom na premeščanje zbornice. (Na levici: V „L' Istria“ je napisan cel članek o tem). Pokazati hočem, da je šepava ta prispodoba Prage s Porečem. Pred vsem,

gospoda: kakor je Pariz za Francozke, tako je Praga za češki narod središče, kjer se stekajo vse žile, toliko materialne — rekel bi — kolikor duševne za življenje naroda češkega. Praga je največje mesto v Češki. V Pragi so se kronali predniki Njegovega Veličanstva. Praga je glavno mesto velike in najbogateje kraljevine v monarhiji — vse to pa ni Poreč v Istri, ni za Istro. Poreč ima slabe zveze z drugimi predeli naše pokrajine. Poreč pa tudi ni največje mesto v Istri. Njegovo Vel., ki ima gotovo to moč, katere koli mesto proglasiti glavnim mestom pokrajine, ni nikdar proglasilo Poreča kakor tako mesto.

Jaz mislim, gospoda, da se mi lahko popolnoma sprijaznimo z idejo, da deželni zbor zboruje v Pulju. Dokazal sem popred, da s tem ni žaljeno nikako avtonomno pravo pokrajine, katero bi bilo zajamčeno v ustavi ali bodisi v katerem zakonu. Za premeščanje drugih oblasti, deželnega odbora in drugih deželnih avtonomnih oblastij, bi trebalo premeniti ustavnim potom §. 16 deželnega reda za Primorje, kjer je rečeno, da deželni odborniki imajo svoje bivališče v Poreču. Radi tega predlagamo mi tudi, da deželni odbor stori vse one korake, ki so potrebni, da se prenesejo deželni odbor in deželni uradi ter se namestijo v Pulju. Pozivljajoči deželni odbor na to, mislimo, da mi na tej strani bolje branimo avtonomno pravo, nego je varujejo gospoda, ki zahtevajo, da naj se to zgodi po inicijativi vlade. Nimamo pa ničesar proti temu, da se zgodi tako po inicijativi c. k. vlade. Mislimo pa, v smislu avtonomnega stališča, da bi deželni odbor moral napraviti predlog, ki bi §. 16 deželnega reda dovel v soglasje z Najvišo voljo, izraženo v sezvanju v Pulj. Ni ga primernejega kraja za zborovanje deželnega zbora, nego je mesto Pulj; jaz mislim, da ga ni v vsej Istri. Pulj ima svojo znamenito prošlost. Pulj ima najboljše zveze z vso pokrajino. Največje mesto je v Istri, veliko večje od drugih. Naprositi bi mogli Njeg. Veličanstvo, da je proglasi glavnim mestom Istre. Da je Pulj postal le v tej državi tako veliko mesto in da se ima zahvaliti le tej monarhiji in osrednjim vladam na tem, da je tako narasel, to menda pripoznava vsakdo. (Posl. dr. Laginja: „Živinče, hočeš, da bi priznalo“!) Gospoda! Kakov je bil Pulj leta 1800, a kakov je danes? Jaz sem bil včeraj v arsenalu c in kr. vojne mornarice in videl sem notri dve eliki mesta Puljskega: jedno, od leta 1800, a drugo od leta 1896. Tedaj mal kup hiš, a danes razširjeno na vse strani: na sv. Polikarpa, na Šišan, kolodvor in drugod. Koli velika razlika! A da ni bilo državnih oblasti in decarja državljanov vse monarhije, Pulj bi bil ostal tak ali malo več, nego je bil leta 1800. Pokrajina ne bi smela trpeti po premeščanju deželnega odbora in deželnih uradov, kakor predlagamo mi. Zato predlagamo mi, da deželni odbor stori vse mogoče korake, da bi država nedomestila vse one škode, katere bi imela pokrajina vsled premeščanja, kajti dežela je siromašna sicer in potrebuje obile podpore, da pomore bednemu prebivalstvu. Deželni odbor in c. k. vlada morata vedeti najbolje, kako naj se zgodi to, meni pa ne preostaje drugega, nego da priporočam visoki zbornici svoj in svojih tovarišev predlog v njega celoti. (Na strani Hrvatov in Slovencev: burni „živio“ in odobrovanje.)

Predsednik je predložil predlog manjšine v italijanskem jeziku.

Čim je dovršil Spinčić, povrnilo se je „odlično“ občinstvo v dolno galerijo. Tudi gornji galeriji so zaklicali, da je svoboden uhod, a hkratu se je — v občo veselost — prikazalo na galeriji glav, kakor da jih je kdo petegnil na vrhici od zdolaj gori.

Posl. Tamare je govoril (ali bolje rečeno: čital) proti premeščanju, opetovaje mnoge fraze in „dokaze“ posl. Bubbe. Tudi njemu je pritrjevala večina in plaskala galerija. (Pride še.)

Shod vseh slovanskih visokošolcev.

(Dopis z Dunaja.)

Zadnji čas so se začeli avstrijski Slovani družiti bolj, nego-li kedaj popreje. To druženje ni izvor one vzvišene slovanske vzajemnosti, kakor jo je propovedoval nepozabni Jan Kolar. Nemško brutalno postopanje, to je bilo, ki je vendar jeden-

krat pretrgalo različna slovanska plemena v avstrijskem carstvu, ki je obudilo mej ujimi opravičeno nevoljo; nemško nasilje, ki se posebno zadnje dni kaže v vsej svoji surovosti in besnosti, to je približalo slovanska plemena in jih vspodbudilo, da stopajo vsa pod jeden prapor, pozabivši na poprejšnje difference in poprejšnja sovraštva, pod prapor, s katerega se blesti opravičeno geslo: složno v boj, v pravičen boj za slovanske pravice in slovansko slobodo! Avstrijski Slovani postopajo torej zadnje čase solidarno, vzajemno — žal, da se-le zadnje čase, se-le sedaj, ko jih je takorekoč prisilila do tega nemška šiba, nemška besnost. Škoda, da si niso podali rok prej; ako bi se bilo to zgodilo, ne imeli bi se sedaj tako trdo boriti za svoje pravice.

Solidarnost vseh Slovanov avstrijskih se kaže v dejanski politiki, kaže pa se to složno postopanje tudi v krogih slovanskih visokošolcev. Pomislimo le na list „Nova doba“ v Pragi, okolo katerega se zbirajo akademiki slovenski, hrvaški in srbski, mej katerimi poslednjimi je bil do zadnjih časov hud razpor: jasen odsev onega bratomnega razdvoja mej Hrvati in Srbi doma. Podali so si pa roke tudi dunajski slov. visokošolci in delajo na vse kriplje, da se čim dalje bolj bližajo, drug drugemu, da nastopajo vzajemno in ne hodi vsak narod sam za-se svojih separatističnih, toli škodljivih potov. Seveda, tudi njih ni dovel do te solidarnosti, slovanske vzajemnosti, pravi idealizem; prisilila jih je k temu takorekoč šiba nemška, oholost germanska. Jasen dekar tega skupnega postopanja vseh slovanskih visokošolcev, kar jih pohaja dunajsko almo Rudolphino, je bil sestanek vseh slovanskih dunajskih akademikov, ki se je vršil minoli torek, dne 1. svečana, ob dveh popoldne v dvorani restavracije „Ressource“. Ta sestanek bi se bil imel vršiti prav za prav na vseučilišču, pa nemško-nacionalni rektor Toldt ni dovolil tega, dani je minoli četrtek, 27. prosinca, drage volje prepuštil nemškim visokošolcem jedno dvorano, da so ondi imeli svoj shod. Kakor povsod drugod, tako se tudi na našem vseučilišču deli pravica z dvojno mero; Slovan mora molčati in mirno gledati, kake se bahajo in šopirijo Nemci po vseučilišču, katere je prav tako sezidano s slovanskimi groši, kakor z nemškimi! Pa, čeprav je rektor nagajal, vrtil se je v kljub temu vendar shod slovanskih visokošolcev temeljem §. 2. zakona za shode.

Seslo se je torej minoli torek popoldne v omenjeni dvorani okolo štiristo slovanskih dijakov. Prišlo bi jih bilo sicer več, a vsa stvar se je morala vršiti bolj tajno, torej niso vsi slovanski visokošolci vedeli za ta sestanek. Razven tega je bila pa tudi dvorana premajhna in se torej mnogo visokošolcev ni moglo udeležiti shoda, ki bi se bili sicer radi.

Navzoče je iskreno pozdravil Čeh. g. V. Břečka, ki ima sploh največ zaslug za ta shod. Na njegov predlog je bil jednoglasno voljen voditeljem shoda Slovenec g. Konrad Vodušek, pravnik. O položaji dunajskih slovanskih dijakov je govoril jako ognjevito g. V. Břečka. Popisal je rovanje in neakademsko postopanje nemških buršev v Pragi in sarkastično okrcal njihov sklep: da nehajo pohajati predavanja, ako se ne prekliche ukaz praške policije, s katerim se prepoveduje visokošolcem v Pragi nositi čepice in trikolorje. Hvalil je možato postopanje češkega cesarskega namestnika Condenhoveja, ki se ne da oplasiti po pretenju in grožnjah nemških buršev v Pragi. Mi slovanski dijaki odločno obsojamo tako nesramno vedenje nemškega burševstva in nikakor ne pripustimo, da bi se prekinila predavanja radi kričanja in štrajkanja nemških visokošolcev, ki hočejo istotako prevrniti discipline in red na univerzi, kakor je njihov mojster Wolf zmešal parlamentarno delovanje s svojim barbarskim nastopanjem. Zato treba, da se slovanski dijaki konsolidujejo in jednoglasno vsprejmo predloge, ki se bodo stavili ob zvršetku shoda in s katerimi slovanski visokošolci slovesno izjavljajo, da se ne strinjajo z destruktivnim rovanjem germanskega burševstva.

Prekrasno je govoril Hrvat, g. pater I. Popalić. Geslo njegovemu govoru so bile besede: quousque tandem o Teutone abuteris patientia nostra, quousque furor ille tuas teutonicus nos et alios seducet? Dejal je, da smo Slovani vse prepohlevni

Dalje v prilogi.

in prepotrebiteljivi in da baš radi tega tako divjajo Nemci proti nam. Omenjal je shod v čeških buršev v Litomericah in njihovih resolucij. Tudi nam Slovanom treba, da osvetlimo svoj položaj, da zahtevamo svoje pravice, katere nam gredo prav tako, kakor nemškimi buršem na naših vseučiliščih. Pokazati treba, da nas družita i kri i pleme, da pa nas silijo k jedinstvu tudi skupni interesi. Skupno treba da se postavimo za svoje pravice na naših visokih šolah, katere nam pristojajo, kakor ravnopravnim narodom z Nemci. Na vseučiliščih nimajo glavne besede samo Nemci, ondi imamo govoriti tudi mi; saj slovanski podaniki prav tako vzdržujejo šole, kakor nemški. Mi smo odločno proti nemškimi buršem, ki hočejo po univerzah razsajati in motiti pouk in ustaviti predavanja; mi nikakor ne moremo gledati mirno, da bi si nemški vseučiliščniki uzurpirali vse pravice na visokih šolah in sami odločevali ondi, brez ozira na nas Slované, ki tvorimo vendar veliko število slušateljstva.

Konec tega lepega govora se je glasil takole: „Kazimo vsepovsod, da smo jedna kri, jedna duša in, ako Bog da, da nam je na srcu jedno, in sicer: b o l j š a b o d o č n o s t ! Bodimo dobri Čehi, dobri Poljaci, dobri Slovenci, dobri Srbi, dobri Hrvati, sploh dobri Slovani! Ako smo to, potem je ni sile, ki bi nam mogla škodovati; potem ni nikogar, ki bi nas oviral na potu našega duševnega življenja, na katerem se nahajamo že sedaj, da stopimo v vrsto najbolj naprednih narodov. Bodimo taki in postanemo ona silna moč, katera se mora spoštovati in čislati, ona moč, kateri se je poklonil hrvaški pesnik Preradović v proroškem svojem duhu z besedami:

„Škidaš kapu i do černe klanjam ti se zemlje, Veliko, silno, svemožno slavljanstvo“.

Ploskanja in pritrdjevanja po tem govoru ni hotelo biti ne konca ne kraja.

Malorus g. I. Vrgun je govoril o slovanski vzajemnosti. Dolgo je že temu, kar so možje kakor Kolar, Šafařík, Gaj povzdignili svoj glas in klicali Slovanom: združite se, delujte vzajemno, zavedajte se istega rodu, iste krvi! Slovani se niso brigali dosti za to lepo idejo od slovanski vzajemnosti, ali celo nič. Še-le skrajna sila, še-le viharji zadnjih mesecev so jih streznili, da so se spoznali, se približali jeden drugemu in sklenili nastopati solidarno. Upajmo in delajmo na to, da ostane ta solidarnost trajna in pomagajmo v ta namen po svojih močeh. — Hrvat g. Jngovic je klical zbranim v spomin besede: duobus litigantibus, tertius gaudet. Slovanski narodi se koljejo in prepirajo med sabo, korist od tega ima pa tuje c. Na ta način nastopajo uspešno proti slovanskim narodom: Nemci, Madjari in Italijani. Med Slované sejejo prepir in ga podpihujejo, sami se pa zadovoljno smejejo, gledajo ta bratomorni boj, in erpije dobiček od tega. Prosil je ob zvršetku navdušenega govora svojega vzlasti Hrvate in Srbe, naj se ozirajo na sedanjí kritični položaj za Slované, naj pozabijo, kar je bilo med njimi do sedaj! Pomislijo naj, da so najbližji bratje in delajo naj jeden za vse in vsi za jednega, potem gledajo mirno vestjo nasproti boljši bodočnosti.

S temi govori se je pojasnoval položaj slovanskih dijakov, njih težnje in zahteve posebno za sedanje dni. Na podlagi teh govorov so se sestavile resolucije in se prečitale v vseh slovanskih jezikih. Resolucije se glase tako:

Glede na postopanje in težnje nemškega dijaštva na dunajski univerzi izjavljajo slovanski dunajski visokošolci sledeče: 1.) Mi pod nobenim pogojem ne prestanemo pohajati predavanj, kakor nameravajo to storiti nemški dijaki v slučajih, da bode še nadalje veljal ukaz policijsk. ravnateljstva v Pragi, s katerim se prepoveduje javno nositi katersibodi, torej tudi znamenja nemških dijaških društev v Pragi; 2.) Mi protestujemo že naprej proti nameravanemu štrajku na univerzah. 3.) Mi zahtevamo nujno od c. kr. akademičnega senata c. kr. vseučilišča, kakor tudi od c. kr. naučnega ministerstva, da se nam zavarujejo vse pravice, katere pristojajo prav tako, kakor nemškim dijakom, tudi nam kakor akademičnim državljanom dunajske Alma mater in da se z vso energijo in ob pravem času zabrani vsaka zloraba dunajskega vseučilišča za strankarske, nemškonacionalne namene.

Resolucije so bile vsprejete soglasno in z obćim odobravanjem.

S tem je bil zaključen shod. Predno so se zbrani razšli, dali so še v pesnih duška svojemu navdušenju in mogočno sta zadonela po dvorani naša „Hej Slovani“ in Jenkov „Naprej zastava slave“. Potem se je mirno ločila odlična slovanska družba. Trdno smemo pričakovati, da ta shod slovanskih dijakov obrodi svoj sad, da bodo vedno krepko držali skupaj, ne dali se motiti od različnih separatističnih teženj, temveč vedno stali, kakor jeden moč, da, naj pride nanje vihar od koder koli, jih najde jedine in zločne. Živel shod slovanskih visokošolcev, živila slovanska vzajemnost, katera naj skoro preide v meso in kri vsem avstrijskim Slovanom! Mi lahko zmagamo, ako le hočemo, zmagamo pa, ako smo jedini!

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 5. februarja 1898.

Deželni zbor Istrski. O včerajšnji seji slove uradno poročilo: „Zakonski načrti o osvobojenju osebnih dohodarin od vseh doklad, podrejenih kompetenci deželne zakonodaje, ter o enakem osvobojenju različnih vrst uradnikov in duhovnikov od doklad na plače — potem o premembi določil občinskega reda istrskega ter občinskega statuta Rovinjskega — nadalje o poplavljenju deželnega zakona od leta 1875, obsegajočega cestno policijski red — in slednjič o pooblaščenju mestu Puljskemu za pobiranje užitnine na vino so se vsprejeli v tretjem čitanju. Dotičnih razprav so se udeležili posl. Scampicchio, dr. Costantini, dr. Glezer in vladni zastopnik. Nadalje se je sklenilo — v zvezi prigovarjanju vladnega zastopnika — da zbornica tako dolgo ne prične razprave o vladni predlogi, tičeči se nameščenja nadzorovalnih organov za promet z živili, dokler ne zagotovi vlada izrecno, da v Trstu ali v kakem drugem mestu Primorske na državne stroške osnuje učni kurz za take nadzorovalne organe. Predlog poslanca dra. D. Trinajstića za čestitko papežu se je izročil po burai razpravi, katere so se udeležili poslanci dr. Ghersa, Spinčić in Venier, politično-ekonomičnemu odseku, predlog Spinčića, da se odpravijo šolske take, pa šolskemu odseku. Na mesto pokojnega de Franceschija se je izvolil Italo Gabrielli upravnim svetnikom zemljiško-kreditnega zavoda v Istri. Tekom seje so dvakrat izpraznili galerijo, ker je ropotanjem ovirala slovanske poslance v govoru. Prihodnja seja predvidno v torek.“

Drugega ne ve povedati uradno poročilo. No, to že popoluimo mi v svojih poročilih.

Govoré o škandalih v tem deželnem zboru, vsklika praška „Politik“: „Pri vsem treba staviti vprašanje: kedar izjavi avstrijska vlada po svojih organih besedo in dejanjem, da Istra ni italijanska pokrajina, ampak avstrijska kronovina, v kateri imata oba naroda jednake pravice in jih moreta tudi višiti neovirano. Ali dosedanjí škandali niso dovolj vzroka, da bi se jedenkrat energično posegle vmes?“

Deželni zbor Štajerski. V tem deželnem zboru je bil včeraj vihar, ker tudi tu zahtevajo naši vsa prava svojemu jeziku. Nemci na galeriji so besceli, a naši so se držali hrabro v zavesti svoje pravice. — Ko je namreč posl. Rozina jel čitati v slovenskem jeziku neko interpelacijo, začeli so kričati Nemci na galeriji: „Nemški, nemški, ne trpimo takih stvari!“ Toda tudi naših ljudij je bilo na galeriji, ki so krepko reagovali na nemško kričanje. Priznati pa treba, da se je predsednik deželnega zbora — v kolikor je možno soditi po poročilih — korektnije vedel, nego njegov kolega v Pulju; opominjal je energično in je dal potem izprazniti galerijo. Ko je občinstvo ostavljalo galerijo, peli so Nemci „Die Wacht am Rhein“, Slovenci pa so vsklikali „živio“.

V nadaljevanju seje so nemški poslanci protestovali proti temu, da bi se slovenski govorilo v tem deželnem zboru, ali posl. Rebič jih je opozoril, da se je tudi v minulosti že govorilo slovenski in je izjavil slovesno, da si Slovani ne dajo kratiti pravice, govoriti v svojem materinem jeziku.

Slov. posl. Žičkar je interpeloval radi dogodkov med slovenskimi in nemškimi dijaki.

V deželnem zboru Češkem je stavil posl. Pinkas jako umestno interpelacijo radi nedostatka, ki ga posebnó občutimo tudi mi, kadar-koli se je zgodilo kaj nenavadnega. To je namreč pristransko in tendenciozno poročanje od strani korespon-

denčne pisarne. — Posl. Herold, Pacak in tovariši pa so predložili načrt zakona, glasom kat. rega je dežela Češka nerazdeljiva, oba deželna jezika sta jednako uradna jezika, vse objave vlade in oblasti deželnih in državnih morajo biti v obeh deželnih jezikih, vloge na deželnih in državnih uradih se morajo reševati v tistem jeziku, v katerem so se predložile. Vsprejel se je soglasno, od Nemcev in Čehov, jako važen predlog, katerim protestuje deželni zbor proti temu, da bi se še nadalje dovoljevale olajšave o uvažanju melje iz Ogerske. — Še jedno interpelacijo je omeniti. Posl. Pipich je interpeloval namreč radi dogodka, katerega smo ožigosali tudi mi, da so namreč povedom rojstnega dne cesarja Viljema v navzočnosti avstro-ogerskega poslanika v Berlinu predstavljali igro „Burggräfler“, v kateri se najgrše žali narod češki. Mi smo rekli takej, da je bila to skrajna brezobzirnost, sosedno sedaj, ko je avstrijsko nemštvo itak že vse v plamenu proti Čehom.

Dijaške agitacije. Vrata visokih šol so se zaprla. Zgodilo se je torej, kar se hoteli nemški burši. V dvorani prof. Alberta na vseučilišču dunajskem je prišlo včeraj do spopada med slovanskimi in nemškimi dijaki. Prvi so hoteli, da se predava, drugi pa so hoteli preprečiti to. Tudi na politehniki je prišlo do takih spopadov. Tudi na politehniki v Brnu je bilo velikih demonstracij. Ker so nemški dijaki nasilno preprečili predavanje profesorja Habermanna, je poslednji ozmerjal dijake. Ti poslednji pa so mu kričali: Proč! Sramota!

Še vedno Mommsen. Deputacija društva „Allgemeiner Deutscher Schulverein“ izročila je te dni prof. Mommsenu diplomu častnega članstva tega društva. V zahvalnem govoru je rekel Mommsen: Ker sem že star, imam le malo upanja, da bi doživel boljših časov za nemški narod. (O siromak!) Nevarnost tiči v tem, ker ni mogoče, da bi se nemški narod vzdikal pasivnega, nasproti provokacijam se strani malega oddelka velikega slovanskega naroda.

Drugega bi niti ne pričakovali od Mommsena. Čudno, da Mommsen ni storil tudi onega, kar bi bilo najaktuvelneje v sedanjih hipih: da se ni zjokal, češ, da se ubogi, mirni, potrpežljivi nemški burši take grozno izživljajo od vseh strani. Pa kaj bi bilo tudi: ako je prof. Mommsen zadal že toliko pljusk resnici v obraz, pa naj bi bil „pripeljal“ še to!! To je pač hinavstvo na svoji višini!

Ruske vojaštvo na Kitajskem. „Times“ poroča, da je ruski polkovnik Voronov ustopil v službo kitajskega cesarja kakor svetovalec v vojaških stvareh. Nemci, ki so bili dosedaj učitelji kitajskega vojaštva, bodo odpuščeni. — To bi kazalo, da nemško brodogradništvo ni baš dobro došlo Kitajcem!

Različne vesti.

Slovenski visokošolci županu Hribarju. V seji občinskega zastopa ljubljanskega, o kateri govorimo na drugem mestu, je prečital župan Hribar nastopno brzojavko, došlo mu z Dunaja: „Nemški burši z silo izganjajo iz vseučilišča slovanske dijake, katerim grozi nevarnost. Rektorat in ministerstvo jih ne ščitita. Prosimo zaščite. Slovanski odbor“.

Na to brzojavko je župan Hribar takoj in brzojavno prijavil včerajšnje sklepe občinskega zastopa in sicer toliko naučnemu ministru, kolikor ministerskemu predsedniku. Brzojavka dijakov je vzbudila senzacijo v občinskem svetu.

Sprava na Kranjskem. Čim se nam je namignilo iz Ljubljane od rodoljubne strani, da bi bilo morda bolje za stvar, ako bi se novinstvo manje utikalo v to akcijo, obmolknili smo radi in nismo več govorili o stvari in smo udušili v sebi vse, kar nam je sililo v pero v odgovor na razne napade in v obrambo svojih nazorov. Saj nam je ravno za stvar in prav radi jemljemo na se kakoršen si bode odij, ako vemo, da s tem koristimo dobri stvari.

Na svojo žalost smo posnemali iz ljubljanskih polemik, da je vsa lepo zapričeta pravna akcija ali prav blizu poloma, ali pa se je že porušila popolnoma. Tem večim zadoščenjem nas je navdala včeraj vest, da se ta akcija nadaljuje. Iz listov posnemamo, da je dr. Tavčar, kakor načelnik kluba narodne stranke, minolega torka izročil dru. Papežu, kakor načelniku kluba katoliško-narodne

stranke, listino, ki obsega predloge narodne stranke glede sprave.

Na to sporočilo je klub katoliško-narodne stranke minoli četrtek določil svoj odgovor, katerega ima dr. Tavčar že v rokah. Nadejati se je, da se takoj prične ustmena pogajanja. Kakovi da so predlogi narodne stranke in kakov da je odgovor katoliško-narodne stranke, to ne znamo, ker se varuje stroga tajnost.

Ako se bode katoliško-narodna stranka res ravnala po besedah včerajšnjega „Slovence“: „vse radi pozabimo, le da se pravna akcija tako dožene, kakor to velevala korist in čast celokupnega slovenskega naroda“, in ako bode sledila tej smeri tudi narodna stranka, potem smo uverjeni, da se nam izpolni najpripravejša želja, ki jo narekujejo vsakemu Slovencu in Slovanu kritični časi sedanji.

Gospodje okolo „Amica“ ne verjamejo nam. Tako zagriženi so, da jim nijedna beseda naša ni po godu. Ako bi jim hotel verjeti kdo, da smo mi stokrat huji brezverci nego, pa najortodoksnejši progresivec, razglašati bi dali to ob vseh oglih. Zato bi pa prosili te gospode, da bi razločno povedali svojo misel o sedanjih dogodkih v deželnem zboru Istrskem. Ne mislimo na to, da bi ti gospodje hoteli grajati italijansko večino, ki tako kruto krati vsako pravico slovanske manjšine, zastopajoče večino prebivalstva; niti na to ne moremo misliti, da bi ti gospodje spregovorili žal-besedo radi divjaštev, katerimi občinstvo na galeriji proganja naše poslance — ali to bi vendar vedeli radi, kako sodijo „Amicevci“ o postopanju italijanske večine o predlogu Trinajstičevem za čestitko papežu? Ne čudili bi se sicer, ako bi ti gospodje — v svojem neugasnem italijanofilstvu — še okregali Trinajstiča, ker vznemirja večino, češ, da je stavil svoj predlog le v agitacijske in „panslavistiške“ svrhe. Ali sedaj, ko so vatikanski krogi sami, „potom visokoficijoznega lista — „Pol. Correspondenz“ — poslali v svet dvojno obsodbo postopanja večine v deželnem zboru Istrskem, zatrdivši, da se ta poslednji deželni zbor žalostno odlikuje poleg drugih deželnih zborov avstrijskih, sedaj smo vendar radovedni, da-li si bodo „Amicevci“ upali tudi o tej priliki vzdigniti palico, da jo spuste doli na — naše hrčte! In ali si bodo upali tudi v bodoče še podpirati in tudi polniti glasila — glej polemike v „Istrii“ radi slovanskega bogoslužja! — takih ljudij, nad katerimi se sgrajajo vatikanski krogi? Radovedni smo prav zares, da-li ostane v „Amicevih“ tudi za bodočnost močnejše njih narodno sovraštvo, nego je njih verski in katoliški čut! Vsakako pa bi prosili te gospode, da si zapišejo v album besede, sporočene iz Rima v „Pol. Correspondenz“ o postopanju Italijanov v Istri proti sv. Očetu! Dobro jim bode služilo to, ker jih hočemo čisto spominjati na to sodbo.

Kdor dobro razlikuje, ta dobro sodi! Prejeli smo nastopni dopis: Že nekaj časa sem opazam, da „Edinost“, kadar hoče grajati postopanje Italijanov, navadno rabi besedi: fakini, fakinaža. — Fakin znači po naše težak. Ali ni znano „Edinosti“, koliko je Slovencev v mestu, ki so taki — fakini? Ako se hočete prepričati, le pojte v svobodno luko, ali pa v „Del. podp. društvo“! — Slovenski težaki se torej merajo čutiti žaljene, ako se njih stan smatra sramotnim. Saj smo vendar tudi mi ubožniši potreben del naroda, tudi če smo — fakini. Sedaj bi trebalo le, da se poišče kak sramotilen izraz še za slovenske dekle in — slovenska gospoda bodo kmalo sami za se.

Ostajam prijateljica fakinov.

Čestita „prijateljica“ naj nam ne zameri, ako jej povemo, da smo kar stremeli, kako nam je mogla podtakniti stvar, ki se v dijamtralnem nasprotju z našim programom, z našimi načeli, z našo minulostjo, z našo razsodnostjo, z našim rodoljubjem, z našim demokratičnim mišljenjem in tradicionalnim spoštovanjem našim do — trpinov naroda. Ako bi se kdo moral čutiti žaljenega, morali bi se čutiti mi po takih neosnovanih in-inuacijah!

Ali mi se ne čutimo žaljene, ker vemo, da nam je prijateljica pisala le dobrim namenom in ker smo uverjeni, da ne razlikuje dobro, vsled česar — sodi slabo. Gotovo ni pomislila, da „fakin“, „fakinaža“ spadata k onim pojmom, kakršnih ima sleherni jezik, pojmom, ki se mogoče rabiti v dvojnem smislu; ni pomislila, da z besedo „fakin“

značimo lahko „stan“ ali pa „vedenje“. A mi da bi hoteli zaliti stan naših težakov, ki si poštenim delom pošteno služijo svoj kruh? Ne, ne, mi rabimo govoreči o divjaškem vedenju naših nasprotnikov, besedo „fakinaža“ v tistem smislu, ki je običajen v vseh evropskih jezikih!!! Težaku po poklica vse spoštovanje naše; vedenju, kakoršne vas svet označuje za „fakinsko“, pa naše zaničevanje! Tako je naše geslo! In da gotovo ne bode nikakega dvoma, tudi ne govorimo nikoli o slovenskih fakinih, ampak le o slovenskih težakih. Tako razlikujemo dobro med spoštovanja vrednim stanom, in med ljudmi, ki se ne znajo vesti tako, da bi bili spoštovanja vredni!

Da Vam podamo le jedno priliko iz družih stanov. Kolikokrat se čuje — ako je kdo opehnil bližnjega se svojo zvižajno besedo —: Ta je govoril kakor a d v o k a t i! Ali pa je hotel dotičnik, ki je vskliknil tako, trditi s tem, da s o a d v o k a t j e s l e p a r j i?!! Gotovo ne! Rabil je tak rek, ker je isti že v navali, ne da bi kaj slabega mislil o stanu odvetnikov.

Torej, draga prijateljica: treba dobro razlikovati, ako hočemo prav soditi in ako nočemo delati drugim — krivice!! S to najljubdejo prošnjo ostajamo tudi mi Vaši in častivrednih slovenskih težakov prijatelji.

V svarilo. Marsikateri naših kmetov išče še dandanašnji pomoči in sveta za svoja opravila pri kakih malopridnežih, katerih je povsod veliko, posebno pa v Trstu in v Istri.

Kmet Anton Turk iz Sv. Antona pri Kopru bi bil rad dobil posojilo na svoje premoženje. Podal se je torej v Trst in tu je naletel na nekega Ivana Albanese. Ta mu je seve obljubil vse in ga zagotovil, da dobi posojilo. Čez nekaj dni sta bila kmet in Albanese že zotet skupaj in prišel je k njima tudi kapitalist, ki bi bil imel posoditi denar. Seveda je bilo določeno, da treba prej ogledati premoženje in se prepričati, v kakem stanju da se nahaja isto. Za to ogledovanje zbrala sta si Albanese in namišljeni kapitalist lep dan; naročila sta si voz in hajd h kmetu na ogled premoženja. Kmet, v nadi, da dobi denar, ni štedil ni z jedajo ni s pijačo. „Gospoda“ sta se naliha kakor žabi in kmet jima je plačal tudi troške poti in za voz. Vrhu tega si je naročil Albanese še sodeček vina, katerega mu je kmet tudi poslal. Posojila pa je ni bilo. Albanese je imel vedno kak izgovor. Slednjič se je jelo dozdevati kmetu vse skupaj že preneumno in hotel je vedeti stanovanje gospoda „kapitalista“, katero mu je tudi povedal mešetar. Podal se je tjakaj, ali nikdo ni poznal tamkaj g. „kapitalista“. Sedaj je bilo že gotovo, da je bil ogoljufan.

Podal se je takoj na policijo. Gosp. Titz, policijski oficijal, se je podal sinoči na stanovanje Albanezovo in ga aretiral. Albanese je opeharil do sedaj že več oseb na različne načine. Ne moremo drugače, nego da svetujemo našim kmetom in drugim, da se izogibljuje v bodoče kolikor mogoče brezsrčnim agentom, in da se obračajo do vestnih ljudij. Če trebate posojila, obrnite se do naših slovenskih posojilnic; če trebate sveta, pa do naših slovenskih odvetnikov, ki so vestni možje, katerim je vedno na srcu in v mislih blagor, ne pa škoda našega ljudstva. Tako bode bolje za Vas in za jedno ste se ravnali po velevažnem geslu „Svoji k svojim“.

Tatvine. V četrtek po noči so odnesli tatovi Luki Flego iz Škedenja za 36 gl. tobaka in 9 gl. denarja.

Trgovca Rezzola je poslal svojega težaka v petek zjutro na stacijo z vozičkom, naloženim blagom. Med tem, ko je težak odnesel v stacijo zadnji kos blaga, odpeljal mu je voziček tat, nepoznan do sedaj.

Poziv. Odbor pevskega društva „Kolo“ pozivlje svoje člene, naj se gotovo udeleže plesa „Tržaškega podp. in bral. društva“, ki bode n. e. v redutni dvorani gledališča „Politeama Rossetti“, kakor tudi plesa naših trgovskih pomočnikov, ki bode v isti dvorani jutri v nedeljo dne 6. t. m. zvečer.

ODBOR.

Velika predrznost. Kurjač Karol F. se je podal predsinoči v družbi svoje ljubice Gizela R. v kavarno. Karol, ki je bil precej vinjen, je kmalu zaspal tako trdne, da niso nič huanila vsa prizadevanja ljubice, da bi ga vzdramila. Ker je pa morala ona oditi, ni vedela storiti boljšega, nego da ga je priporočila posrežniku, naj pazi malo nanj, ter mu je vzela mošnjček, v katerem je bilo 39 gl. — Bala se je, da bi ga kdo okradel. Vse to so natančno opazovali 3 tički, ki so sedeli pri drugi mizi v družbi jedne ženske. Koj, ko je Gizela odšla, so jej sledili vsi trije z ženske vred. V ulici Pesce so jo dohiteli in, meni nič tebi nič, jej je jeden zamašil usta, drugi jo je začel tepsti in tretji jej je preiskal žepo, ženska pa je pazila, če se kedo pr. bl. žuje. Ko so bili že v posesti mošnjčka, so hitro zbežali vsi štirje. Gizela se je vrnila zopet v kavarno, kjer je počakala, da se je zdramil Karol, kateremu je potem povedala vse.

Drugo jutro se je podal Karol takoj na policijo, kjer je vso stvar ovadil, — in ne nastoj.

Gospod policijski oficijal Titz se je podal takoj na lov, in po podanem mu opisu ničvrednešev. mogel je takoj soditi, kedo so ti bili. Včeraj jih je že imel vse tri, in sicer: Karola Srajcela, Al. J. zija Vekjeta, Viktorja Croato in Eugenijo Matiča. Sedaj so vsi že v varstvu in na razpolago dež sodišču.

Najnovejše vesti.

Dunaj 5. Na vseh visokih šolah dunajskih je vladal danes mir.

Gradec 5. Rektor vsučilišča je odredil, da se začasno ustavijo predavanja, a si je pridržal, da upotrebi akademiške disciplinarne zakone proti onim dijakom, ki so zakrivali zadnje demonstracije.

Gradec 5. Na tehniški visoki šoli so se ustavila predavanja začasno.

Praga 5. V Kraljevem dvoru je nastopila nova elementarna katastrofa. Laba si je napravila novo strugo in je preplavila plodovita tla. Namestnik je odredil, da je kompanija pionirjev došla na lice mesta in je pridodal k svoti 17.000 gold, dovoljenih o prejšnjih katastrofah, še 5000 gold. za obrambena dela.

Viljelmov čaj
od Frana Wilhelm-a lekarnarja v Fünfkirchen
(spodnje Avstrijsko).
dobiva se v vseh lekarnah.
Paket stane 1 gl. a. v.

SLOVANSKO PEVSKO DRUŠTVO
v TRSTU.

Podpisano vabi vse častite člene „Slovenskega pevskega društva“ na občni zbor, ki se bode vršil jutri v nedeljo 6. februarja 1898, ob 2. uri pop. v prostorih „Delalskega podp. društva“, ulica Molin piccolo št. 1.

Dnevni red: 1. Nagovor predsednika; 2. Poročilo tajnika; 3. Poročilo blagajnika; 4. Posamezni predlogi in nasveti; 5. Volitev novega predsednika in odbora.

Trst, 5. februarja 1898 Predsedništvo.

Ženini in cenjene družine,

ki rabijo trdno pohištvo in tapetarije, naj ne zamudijo obiskati zalogo

Viljelma Dalla Torre
v ulici Cordainoli
(blizu trga S. Giovanni), kjer najdejo dobiček na vsem.
Via Cordainoli 2. MOJE POHIŠTVO DONESE SREČO Via Cordainoli 2.

Igralci na citre
dobijo 2 komada za citre
gratis in katalog pri
I. Neukirchner-ju, Gorkau (Češko.)

Priporočam slavnemu občinstvu svojo
mesnico govejega mesa
v ulici Belvedere št. 6.
v kateri prodajam goveje meso pvrre vrste:
sprednji del po 40 in 44 nč. kg.
zadnji del „ 56 in 60 „ „
S spoštovanjem **Karol Polli.**

Srečke spomenika princa Evgena

Glavni dobiček:

75.000 K R O N.

priporočajo: Giuseppe Bolaffio, Ales. Levi, Mandel & C., Il Mercurio Triestino, Ig. Neumann, M. Nigrie, Enr. Schiffmann.

Žrebanje že v petek!

Srečke po 50 nč.

Slovenci in Slovenke!

**spominjajte se
o vsaki priliki naše prekoristne družbe**

sv. Cirila in Metoda

Svoji k svojim!

**To Vam bodi geslo v gospo-
darskem življenju!**

Lastnik: kmetijska inštitucija „Edinost“. Izdavatelj in odgovorni urednik: **Fran Godnik**. — Tiskarna Dolenc v Trstu.